

Univers Pedagogic

 Nr. 17 (853),
 27 aprilie 2023

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

pro

21 de elevi premiați la concursul „Tânărul Cercetător Criminalist”

La Chișinău s-a desfășurat Letapa republicană a concursului „Tânărul Cercetător Criminalist”, ediția a II-a. Evenimentul a fost organizat de Ministerul Educației și Cercetării, în parteneriat cu PH Internațional și Inspectoratul General al Poliției.

Concursul s-a desfășurat în 3 etape - instituțională, raională și republicană. În cadrul competiției, participanții au pus în aplicare cunoștințele transdisciplinare, prin prisma disciplinelor școlare, precum Biologia, Chimia, Fizica, Științele și Matematica, dar și abilitățile pe dimensiunea criminalistică, formate în cadrul lecțiilor la disciplina opțională sau a orelor de cerc „STEM în Criminalistică”.

Competiția a întrunit circa 300 de elevi, care își fac studiile în instituțiile de învățământ general din Chișinău și Bălți, precum și din raioanele Ungheni, Drochia, Edineț, Râșcani, Nisporeni, Criuleni, Telenești, Căușeni și Anenii Noi.

Prezentă la festivitatea de încheiere, Adriana Cazacu-Țigaie, secretar de stat în cadrul Ministerului Educației și Cercetării, a felicitat elevii pentru interesul manifestat în dezvoltarea competențelor transdisciplinare STEM și a remarcat colaborarea pozitivă între elevii și cadrele didactice din instituțiile de învățământ, precum și cooperarea cu instituțiile de aplicare a legii, în scopul promovării unor practici de succes și valori-

ficării competențelor STEM. „Sincere mulțumiri cadrelor didactice pentru capacitățile dezvoltate în predarea și dezvoltarea competențelor la elevi, prin abordarea transdisciplinară”, a punctat Adriana Cazacu-Țigaie.

Concursul „Tânărul Cercetător Criminalist” se adresează tuturor elevilor care au frecventat și/sau frecventează orele de cerc sau la disciplina opțională „STEM în Criminalistică” în școlile din Republica Moldova, beneficiare ale Programului de Socializare, implementat în baza Memorandumului de Cooperare semnat între Ministerul Educației și Cercetării, Inspectoratul General al Poliției și PH Internațional.

În anul de studii 2022-2023, numărul celor care studiază disciplina opțională și care sunt pasionați de orele de cerc a ajuns la 1400 de elevi din clasele VIII-XI, din 69 de instituții de învățământ general din mai multe regiuni ale țării.

Programul de Socializare Juridică în Școlile din Republica Moldova este implementat cu suportul financiar al Guvernului SUA.

CNIDE „Clasa Viitorului”, la 4 ani de activitate

Centrul Național de Inovații Digitale în Educație „Clasa Viitorului” aniversează 4 ani de la inaugurare. În context aniversar, echipa a primit felicitări din partea a 30 de profesori și 55 de elevi din școlile din rețeaua „Clasei Viitorului”.

În cadrul evenimentului festiv a fost organizată o activitate, unde tinerii și-au prezentat proiectele drept soluții pentru diverse probleme cu care se confruntă societatea.

Pe parcursul a 4 ani, CNIDE „Clasa Viitorului” a crescut o echipă unită și o comunitate de profesori și elevi implicați, a promovat inovațiile în educație prin utilizarea eficientă a instrumentelor digitale și a abordărilor STEM/STE(A)M în procesul de predare-învățare-evaluare.

Enumerăm în continuare câteva dintre realizările CNIDE „Clasa Viitorului”:

- 534 profesori din rețeaua „Clasa Viitorului” instruiți cu privire la utilizarea tehnologiilor de învățare deschise și flexibile;
- mai mult de 700 de profesori instruiți în baza programelor Centrului „Clasa Viitorului”;
- 3 ediții ale Programului Național de Alfabetizare Digitală implementate;
- peste 27.700 de profesori din învățământul general și 10.200 de educatori instruiți;
- 35 de profesori au obținut titlul de Ambasador Digital al Centrului „Clasa Viitorului”;
- peste 1.000 de metri pătrați de spații inovative de învățare au găzduit sute de evenimente educaționale,

atingând scopul de a fi un mediu de instruire deschis și flexibil, unde profesorii își desfășoară orele, folosind tehnologii digitale cu impact transformativ;

- 13 cursuri elaborate de formatorii CNIDE;
- 7 cursuri acreditate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare.

Toate aceste succese au fost posibile cu sprijinul acordat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, USAID Moldova, Embassy of Sweden in Chisinau, UK in Moldova – British Embassy Chisinau, Innovate Moldova, Orange, Liechtenstein Development Service Moldova, Fundația pentru Dezvoltare, Junior Achievement Moldova.

Entuziasmul elevilor și al profesorilor mobilizează echipa „Clasei Viitorului” să creeze și să dezvolte o comunitate inovativă care, cu ajutorul tehnologiilor moderne, va avansa în domeniul digitalizării și va găsi soluții la multiple probleme.

Felicitări! La mai mult și la mai mare, CNIDE „Clasa Viitorului”!

Mențiuni de onoare pentru Republica Moldova la Olimpiada Europeană de Matematică pentru Fete

Lotul olimpic al Republicii Moldova a obținut două mențiuni de onoare la ediția a XII-a a Olimpiadei Europene de Matematică pentru Fete, desfășurate în Portoroz, Slovenia. Mențiunile de onoare au fost obținute de Bianca Iordachi și Laura Șestacov, eleve la Liceul Teoretic „Orizont” din Chișinău.

La olimpiadă au participat 211 eleve din 55 de țări. Republica Moldova a fost reprezentată de patru eleve și doi profesori: Laura Șestacov, elevă în clasa a IX-a, Liceul „Orizont”, Chișinău; Ana-Maria Izbaș, elevă în clasa a XII-a, Liceul „Aristotel”, Chișinău; Bianca Iordachi, elevă în clasa a X-a, Liceul „Orizont”, Chișinău; Alina Ostrov, elevă în clasa a XI-a, Liceul „Aristotel”, Chișinău; Valeriu Baltag, doctor în științe fizico-matematice, Liceul „Aristotel”, Chișinău; Marcel Teleucă, doctor în științe fizico-matematice, Liceul „Orizont”, Chișinău.

Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare adresează mulțumiri membrilor Consiliului Olimpic Republican la Matematică pentru dedicație și implicare și îi felicită pe premiați, profesori și părinți.

Victoria Isac: „Participarea la Programul Fulbright TEA din SUA mi-a deschis noi perspective de îmbunătățire a procesului educațional acasă”

O bună oportunitate pentru profesorii din mai multe țări, inclusiv Republica Moldova, a constituit-o participarea la programul Fulbright Teaching Excellence and Achievement Program (Fulbright TEA) din SUA. Victoria Isac, profesoară de limbă engleză (grad didactic I), psiholog (grad didactic I), director adjunct al gimnaziului Mihai Eminescu din orașul Cantemir, aplicând la acest program și fiind selectată, a avut marea onoare să beneficieze de instruire și practici inedite din cadrul acestui program, vizitând Statele Unite ale Americii. Redacția săptămânalului „Universul Pedagogic pro” nu a ratat ocazia de a afla amănunte despre această vizită de studiu.

– Este pentru a doua oară când întreprindeți o deplasare în Statele Unite ale Americii?

– Locuim într-o țară mică și ar părea că posibilitățile sunt limitate pentru tineri, dar confirm că avem foarte multe posibilități în urma cărora putem crește profesional și personal. Da, într-adevăr, este a doua oară când vizitez Statele Unite ale Americii. Prima vizită a fost în cadrul programului Open World Leadership Program și în martie curent am revenit din SUA după participarea la programul Fulbright Teaching Excellence and Achievement Program (Fulbright TEA). A apărut această posibilitate în urma aplicării la acest program, iar după o selecție minuțioasă am avut marea șansă de a beneficia de toate activitățile incluse.

– De data aceasta cu cine ați călătorit și cât a durat sejurul în SUA?

– Prin intermediul acestui program, noi, profesori selectați din diferite țări, am fost găzduiți în Statele Unite timp de șase săptămâni în care ni s-au oferit seminare academice pentru dezvoltare profesională la o universitate-gazdă. Am fost repartizată împreună cu alte 19 cadre didactice din 19 țări diferite la UMass Lowell din Massachusetts.

– De cine este finanțat programul?

– De către Ambasada Statelor Unite ale Americii.

– Care este scopul acestei mobilități educaționale pe continentul american?

– Programul oferă cadrelor didactice oportunitatea de a se dezvolta profesional în domeniul predării din Statele Unite ale Americii. Profesori vin în SUA din toate regiunile lumii pentru un program academic de șase săptămâni. La întoarcerea acasă, noi, cadrele didactice, urmează să împărtășim cunoștințele și experiența dobândită în cadrul programului cu profesorii și elevii din școlile și din comunitățile noastre.

– Care a fost prima destinație? Povestite-ne despre programul pe care l-ați urmat.

– Fiind repartizată la UMass Lowell din Massachusetts, zilnic am avut activități planificate care au avut ca scop instruirea și, în același timp,

vizitarea diferitor locuri din Massachusetts și nu numai. Programul a fost foarte bine organizat, având ca scop dezvoltarea cunoștințelor cadrelor didactice în domeniul predării, dezvoltării abilităților de leadership, însușirea noilor tehnologii utilizate în clasele din SUA, promovarea egalității de gen. În urma acestor cursuri de instruire mi s-au deschis noi perspective de îmbunătățire a procesului instructiv, pe care îl realizez la întoarcerea acasă.

În cadrul programului am fost repartizată la o școală din regiune. Fiecare cadru didactic a avut și câte un profesor partener cu care realiza diferite activități. Eu am avut ocazia de a fi repartizată la o școală primară, unde am însușit modalitatea de a realiza procesul de adaptare a elevilor refugiați. Am rămas impresionată de multitudinea cadrelor didactice implicate în adaptarea cu succes a elevilor refugiați în procesul instructiv și, în același timp, de aranjarea spațiului în clase. Fiecare clasă era foarte atractiv aranjată cu diferite materiale colorate, însă cele mai importante erau mesajele transmise prin acele materiale, cu scopul promovării bunății și a empatiei, fiind unul din obiectivele pe care mi le-am propus să le realizez la nivel de clasă, comunitate.

Am vizitat foarte multe muzee, centre culturale, am privit meciuri sportive, aceste obiective fiind introduse cu scopul de a experimenta cât mai aproape viața americană. Unul dintre obiectivele culturale vizitate a fost Centrul de istorie industrială Tsongas, care este un centru practic, unde vizitatorii învață despre Revoluția Industrială Americană, prin activități și tururi ale locurilor unde s-a întâmplat istoria și știința. Am „facut istorie”, țesând, lucrând la o linie de asamblare, am jucat rolul imigranților, votând într-o adunare orășenească. De asemenea, am „făcut știință” în timp ce am folosit procesul de proiectare inginerescă, am creat sisteme de canale și testat roți de apă, descoperind tehnici de curățare a râului. Toate aceste activități ale centrului au fost experimentate de noi, participanții, cu perspectiva de a prelua ceva practici și a le implementa, la rândul nostru, în țările noastre de origine.

O altă parte a programului a fost conectarea la viața de familie din SUA. Astfel, fiecare dintre 2 participanți a avut câte o familie în care se afla la sfârșit de săptămână. În cadrul programului, fiind mai mulți, am avut posibilitatea să vizităm mai multe familii care ne invitau pentru a cina acasă împreună cu gazdele. Am cunoscut familii minunate, în această ipostază de oaspeți ne simțeam ca adevătrați americani.

– Ați avut ocazia să vă întâlniți și cu personalități remarcabile?

– Am avut posibilitatea să ne întâlnim cu personalități, cercetători și profesori remarcabili ce activau în cadrul universității UMass Lowell. I-am avut pe unii dintre cei mai buni în domeniul lor de activitate ca instructori educaționali în cadrul acestui program. Pentru mine fiecare persoană a fost remarcabilă și deosebită prin faptul că a reușit să ajungă să trăiască în SUA și să se realizeze, știind că majoritatea populației în SUA este emigrantă.

Nu pot spune acum că am întâlnit o persoană faimoasă, dar am vizitat locuri ce au fost construite, dotate de către persoane faimoase, cum ar fi Massachusetts Institute of Technology (MIT), care este o universitate de cercetare, particulară, coeducațională, care se găsește în localitatea Cambridge, Massachusetts, Statele Unite ale Americii. MIT constă din cinci școli tehnice și un colegiu, care însumează 32 de departamente academice. Un departament științific pe care l-am vizitat este William H. Gates Building. În ultima săptămână a programului am avut ocazia să întâlnim persoanele din Washington, care lucrează foarte mult și fac posibil să se realizeze aceste programe de schimb, oferind ocazia persoanelor din diferite țări să viziteze SUA și să se dezvolte profesional.

Și unul dintre cele mai bune momente este că am reușit să cunosc alți

19 lideri din 19 țări, care au fost parte a programului și care, la rândul lor, de asemenea sunt faimoși.

– Au existat și alte destinații?

– Am avut foarte multe destinații, pe care le-am văzut doar în filme și pe internet. Am vizitat orașul Boston și am descoperit multe centre culturale, artistice și turistice. Situată în Boston, am vizitat Universitatea Harvard. Am avut ocazia să simt puțin viața unui student al uneia dintre cele mai prestigioase universități din lume.

Fiind aproape de ocean, am avut ocazia să vedem și să simțim briza oceanului, ceea ce a fost super!

O călătorie puțin mai îndepărtată a fost orașul New York. Ne-am aflat aici în cadrul programului 3 zile memorabile și m-am simțit ca o vedetă, deoarece acest lucru îl poți simți fiind în acest oraș și vizitând Time Square, Statuia Libertății, Wall Street Rockefeller Center și multe altele.

Washington DC a fost ultima destinație vizitată, aici fiind organizată și ceremonia de încheiere a programului. Pe lângă faptul că am avut ocazia să vizităm orașul, i-am cunoscut și pe ceilalți participanți de la alte 2 universități din SUA. Am fost în același timp și în aceeași încăperă 60 de profesori-lideri și pot menționa acum că am cunoștințe din domeniul educațional asimilate din aproape toate țările lumii.

– Ce părere aveți despre sistemul de învățământ din SUA?

– Sistemul de învățământ din SUA are aceleași scopuri ca și sistemul nostru: dezvoltarea personalității și educarea unei personalități ce poate atinge succesul. Însă contextul, numărul de conținuturi și metode diferite substanțial. În primul rând, după cum am menționat și anterior, pe lângă cadrele didactice la disciplină mai există și alte cadre profesionale care ajută și intervin atunci când elevul întâmpină dificultăți: profesor de sprijin în domeniul citirii, profesor în domeniul calculelor (la matematică), toate acestea în afară de profesorii de sprijin în domeniul incluziunii. Un lux pentru noi, nu? Există consilieri în diferite domenii. Am vizitat un liceu unde există un întreg departament de consilieri. Am avut ocazia să mă întâlnesc doar cu 4 dintre ei și ceea ce ne-au relatat este din nou un lux pentru noi, pe când în școlile noastre nu avem măcar un psiholog. Copilul aflat în dificultate în școlile din SUA are mulți specialiști din diferite domenii care îl pot ajuta.

Programul de studii este mai simplificat față de curricula noastre, ca să fac comparație, dar am văzut elevi implicați și gata de a oferi cunoștințele din diferite domenii.

– Ați făcut o prezentare a obiectivelor tradiționale moldovenești în cadrul unei expoziții. Ce impresii au americanii despre tradițiile noastre?

– O parte a programului a fost și promovarea culturii din țara de obârșie a participanților. Da, într-adevăr, am prezentat tradițiile și obiceiurile noastre. După cum se vede în poze, am avut ce pune pe acest panou. Impresia cea mai frecventă era „țară mică cu multe tradiții”. Impresionant a fost obiceiul nostru de a servi pâine și sare, purtarea mărțișorului, bucătăria variată și, nu în ultimul rând, pașii de dans!

Aproape de luna martie am organizat ateliere în care am învățat elevii din SUA, dar și participanții la program, cum să realizeze un mărțișor, dar și care este semnificația lui. Să știți că mărțișorul a fost păstrat ca un lucru deosebit pentru ei.

– Ce v-a impresionat cel mai mult în SUA?

– Toate experiențele au fost impresionante, însă cel mai mult m-a impresionat tendința de a promova bunăta și empatia în clasele de elevi. M-a impresionat faptul că elevii cunosc și respectă regulile de comportament și, în același timp, nu am văzut cadrele didactice să fie stresate din anumite motive, cum ar fi salariile sau lipsa de interes din partea elevilor.

– A fost o deplasare de lungă durată... Nu ați avut tentația să rămâneți?

– Într-adevăr, a fost o experiență mai lungă și, de fapt, e prima de acest tip. Nu sunt pregătită să las țara noastră, consider că este nevoie de mine în comunitatea în care trăiesc. Deci, răspunsul este: nu!

– La revenire, cu ce întrebări v-au „asaltat” copiii de la gimnaziul „Mihai Eminescu”?

– Revenind, am înțeles că mi s-a simțit lipsa, în primul rând în familie. Elevii m-au întâlnit cu îmbrățișări și multe cuvinte frumoase și, în același timp, cu întrebări. Am pregătit diferite prezentări pentru cadrele didactice și elevi pentru a transmite experiența acumulată. Elevii au fost impresionați de condițiile de studiu de care beneficiază elevii din SUA și de locurile pe care le-am vizitat.

Toată experiența acumulată în cadrul acestui program se va reflecta în viitoarea mea activitate și asupra procesului instructiv pe care îl realizez zi de zi. Consider cadrul didactic ca fiind cel mai important pilon al societății. Noi suntem cea mai mare necesitate de dezvoltare a comunității și a întregii țări. Până în prezent am avut foarte multe șanse de dezvoltare profesională, pe care le-am accesat din motiv de a dezvolta comunitatea în care trăiesc, și aceste oportunități s-au realizat prin informare și aplicare individuală din partea mea.

Un mesaj pe care îl transmit cadrelor didactice este că oportunități sunt foarte, foarte multe pentru noi. Accesați și dezvoltați tânără generație, nu lăsați rutina de predare să vă descurajeze!

A intervievat
Silvia ȚURCAN

Școala Pedagogică din Lipcani: o istorie de 6 decenii

De șase decenii Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani este locul în care înțelepciunea ridică pe treptele sale sute de tineri, unde profesorii împărtășesc cu multă dragoste cunoștințele și experiența, iar anii de studii lasă multă culoare în suflete.

Colegiul din Lipcani poartă numele ilustrului cărturar român Gheorghe Asachi. Instituția a suferit de-a lungul timpului modificări de structură, spațiu, denumire, niveluri de învățământ.

Instituția Publică Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani a fost fondată în anul 1963, prin Hotărârea Consiliului de Miniștri al RSSM Nr. 60-p din 26 ianuarie 1963, cu denumirea inițială **Școala Pedagogică din Lipcani**.

Școala Pedagogică din Lipcani și-a început activitatea la 17 februarie 1963, în edificiul administrativ al Comitetului Raional de partid Lipcani.

La 1 septembrie 1963, Școala Pedagogică și-a deschis cursurile pentru 180 de elevi înmatriculați la specialitatea 2001 „Învățător în clasele I-IV”, cu patru ani de studii, în baza școlii de 8 ani. Corpul profesoral era constituit din 17 cadre didactice.

Prima promoție, 145 specialiști în învățământ primar, a absolvit Școala Pedagogică din Lipcani în anul 1967. În anul 1964 a fost înmatriculată promoția a II - 180 elevi, în șase grupe, dintre care 167 specialiști cu calificarea „Învățător” au fost repartizați în școlile din republică în 1968.

În anul 1969 se deschide specialitatea „Învățător de muncă și desen liniar”, iar în 1971 - cea de „Bibliotecar pentru bibliotecile școlare”. În anul 1974 începe instruirea la specialitatea „Educător pentru grădinițele de copii”.

Prin Hotărârea Consiliului de Miniștri al RSSM Nr.64 din 17.03.1988, Școlii Pedagogice din Lipcani i se conferă numele clasicii literaturii române Gheorghe Asachi.

În 1992 Școala Pedagogică „Gheorghe Asachi” din Lipcani a fost reorganizată, prin HG RM Nr.431 din 23 iunie 1992, în Școala normală-liceu „Gheorghe Asachi” din Lipcani. În anul 1998 Școala normală-liceu „Gheorghe Asachi” din Lipcani

Blocul administrativ actualmente

este reorganizată în Colegiul Pedagogic „Gheorghe Asachi” din Lipcani - instituție de învățământ superior de scurtă durată, cu 5 ani de studii, în baza studiilor gimnaziale (Ordinul Ministerului Învățământului, Tineretului și Sportului al RM Nr.532 din 05.08.98), afiliată Universității „A.Russo” din Bălți.

Prin Ordinul Ministerului Educației RM Nr.23 din 22 ianuarie 2004, Colegiul Pedagogic „Gheorghe Asachi” din Lipcani este reorganizat în instituție de învățământ mediu de specialitate, cu patru ani de studii.

În 2013 instituția este reprofilitată, prin sistarea admiterii la specialitățile cu profil Pedagogie și admiterea la specialitățile „Asistență socială”, „Servicii administrative și de secretariat”, „Tehnologia prelucrării lemnului”, „Tehnologia și modelarea confecțiilor din țesături”.

Prin Hotărârea Guvernului RM Nr.786 din 23 iunie 2016, se schimbă și denumirea - în Instituția Publică Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani.

Actualmente Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani oferă pregătire la programe de formare profesional-tehnică postsecundară acreditate:

- Servicii administrative și de secretariat (calificarea Asistent manager);
- Educație timpurie (calificarea Educator).

Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani acceptă rolul de inițiator și susținător al educației profesional-tehnice în zona de nord a țării, de continuator al tradiției, în spiritul respectării valorilor naționale. Colegiul a sta-

bilit un parteneriat intercultural cu Fundația civică raională „Gheorghe Asachi” din or. Herța, regiunea Cernăuți, Ucraina, locul de baștină al marelui cărturar român, prin vizite reciproce și activități culturale comune.

În Școala Pedagogică din Lipcani au activat cadre didactice profesioniștii, cu renume:

I.Bessmertnii, primul director, decorat cu Ordinul „Lenin”, Învățător Emerit al RSSM, Eminent al Învățământului Public; **M.Carcea**, decorat cu Ordinul „Lenin”, Învățător Emerit al RSSM, Eminent al Învățământului Public; **A.Azarova**, decorată cu medalia „Meritul în muncă”, Învățător Emerit al RSSM, Eminent al Învățământului Public; **I.Gafton**, Învățător Emerit al RSSM, Eminent al Învățământului Public, decorat cu Medalia Jubilară; **D.Tăutu**, Învățător Emerit al RSSM, Eminent al Învățământului Public; **A.Buianovschi**, eminent al Învățământului Public, decorat cu

Medalia Jubilară; **A.Gheorghita**, Eminent al Învățământului Public; **A.Pușcuța**, Eminent al Învățământului Public; **V.Popovici**, grad didactic superior (Limba și literatura română), laureatul săptămânalului „Literatura și Arta”, autorul cărții de versuri „Verbul din oglindă”, editate postmortem.

De asemenea, aici au activat zeci de cadre didactice care și-au dedicat întreaga viață fâuririi destinelor, au contribuit la dezvoltarea sistemului educațional, promovarea culturii, formarea competențelor profesionale și valorificarea potențialului intelectual al tinerelor generații, servind drept modele de măiestrie pedagogică, conduită civică și mărinimie, cărora le suntem recunoscători pentru efortul depus.

Pe parcursul activității Școala Pedagogică din Lipcani a fost condusă de **directorii: Ivan Bessmertnii** (primul director, anii 1963-1979); **Svetlana Starici** (1979 - 1985); **Anatol Pușcuța** (1985-1986); **Filaret Rusnac** (1986-2005); **Emilia Caralean** (2005-2007); **Tatiana Tiutiunic** (2008-2020); **Daniela Didic** (2020- prezent).

În decursul a 60 de ani de activitate, Colegiul a pregătit 9.147 de specialiști, de rezultatele cărora astăzi suntem mândri. Mulți au devenit personalități de succes și au contribuit la dezvoltarea și prosperarea societății în diverse domenii: directori de școli și grădinițe, juriști, economiști, doctori în știință, antreprenori etc. Printre absolvenții Colegiului „Gheorghe Asachi” din Lipcani s-au remarcat: **Alexandru Abramciuc**, savant, doctor habilitat; **Dumitru Postovan**, fost procuror general al Republicii Moldova; **Alexandru Jolon-**

dcovschi, exprim-vice-ministru al Mediului, doctor în filosofie, profesor universitar; **Vladimir Holban**, procuror, șef direcție la Procuratura Generală; **Gheorghe Amihalachioaie**, președintele Baroului de avocați al Republicii Moldova, deputat în primul Parlament al RM; **Dina Tozlovan**, judecător la Curtea de Apel Chișinău; **Gheorghe Stog**, doctor habilitat în filologie; **Boris Negru**, doctor în drept, conferențiar universitar; **Tudor Popovici**, judecător la Curtea Supremă de justiție, doctor în drept; **Alexandru Dobreanschi**, diplomat; **Galina Ciuchitu**, avocat în cadrul Uniunii Avocaților; **Victor Ursu**, fost director al Centrului Expozițional „Constantin Brâncuși”, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova; **Elena Tamazlăcaru**, ziaristă, membră a Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova.

Anul aniversar 2023 se caracterizează prin accelerarea procesului de întinerire a corpului didactic, reorganizarea și fixarea unor obiective pentru obținerea calificativelor de performanță.

Plecând de la crezul că „Viigoarea unui arbore nu este dată de numărul și lungimea ramurilor, ci de profunzimea și sănătatea rădăcinilor”, actuala conducere își dorește să construiască pe verticală, să consolideze profunzimea și să asigure sănătatea rădăcinilor învățământului profesional, promovarea valorilor educaționale în cadrul Colegiului „Gheorghe Asachi” din Lipcani. Doar împreună vom dezvolta o instituție durabilă, performantă, care va presta servicii educaționale de calitate și corespunzătoare cerințelor societății.

Suntem ferm convinși că învățământul profesional tehnic a rămas și continuă să fie una din verigile de bază ale sistemului educațional, care contribuie la formarea celor mai importante și fundamentale competențe profesionale, care stau la baza formării și dezvoltării specialiștilor încadrați în programele de formare prestate de aceste instituții.

Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, continuă să rămână unica instituție din nordul țării, care pune accent pe specificul vocațional pedagogic, promovarea valorilor fundamentale ale educației, învățământul de calitate, racordat la schimbările și viziunile moderne din educație.

Clădirea la început

La mulți și prosperi ani, Colegiul „Gheorghe Asachi”

60 de ani de activitate, în decursul cărora cea mai nordică instituție de învățământ profesional tehnic postsecundar stă la baza dezvoltării personalităților, făurind și clădind destine.

Daniela DIDIC,
director

Pe parcursul acestor ani, instituția a fost reorganizată, redenumită, și-a schimbat statutul, dar a continuat să-și amplifice misiunea și să formeze specialiști. S-au perindat generații de profesori și elevi, care au însușit nobila profesie de învățător și au lăsat frumoase amintiri în istoria instituției.

Din 1963 și până în prezent, peste 9.000 de absolvenți confirmă valoarea instituției în domeniul formării profesionale și personale.

Istoria mea a început în 2006, fiind înmatriculată la Colegiul Pedagogic „Gh. Asachi”, Lipcani, la specialitatea Instruire tehnologică. Timp de 4 ani, ghidată de cei mai buni profesioniști, am asimilat cunoștințe în domeniul educației, am deprins dragostea pentru meseria de pedagog. De atunci am înțeles că-mi este predestinat să ajung profesor și am decis să dau dovadă de iscusință, talent, răbdare și multă dăruire, făcând o pasiune din munca cu copiii. Am urmat studiile de licență și master la facultatea Științe ale Educației, și din 2015 activez în cadrul Colegiului „Gheorghe Asachi” din Lipcani, continuând să îndrum tinerii să îmbrățișeze o profesie în care le sunt utile competențele formate pe parcursul anilor de studii.

gogic „Gh. Asachi”, Lipcani, la specialitatea Instruire tehnologică. Timp de 4 ani, ghidată de cei mai buni profesioniști, am asimilat cunoștințe în domeniul educației, am deprins dragostea pentru meseria de pedagog. De atunci am înțeles că-mi este predestinat să ajung profesor și am decis să dau dovadă de iscusință, talent, răbdare și multă dăruire, făcând o pasiune din munca cu copiii. Am urmat studiile de licență și master la facultatea Științe ale Educației, și din 2015 activez în cadrul Colegiului „Gheorghe Asachi” din Lipcani, continuând să îndrum tinerii să îmbrățișeze o profesie în care le sunt utile competențele formate pe parcursul anilor de studii.

Astăzi Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani continuă să se bazeze pe valorile deja consacrate în evoluția

sa: profesionalism, performanță, transparență, colaborare reciprocă, responsabilitate, toleranță și să asigure continuitatea formării tinerilor specialiști pentru domeniul educației și administrației publice. Sunt mândră de faptul că am absolvit această instituție și m-am reîntors să activez aici, atât în funcție de cadru didactic, cât și de manager și pot contribui la dezvoltarea și promovarea noilor generații.

La mulți și prosperi ani, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani!

(Continuare în pag. 5)

Ștafeta generațiilor

„Dacă dorim să continuăm a trăi pe această planetă, este nevoie de o schimbare de atitudine”.

Albert Einstein

În cadrul bilunarului ecologic „ECOȘCOALA” (martie-aprilie a.c.) în IP Gimnaziul „Mihai Eminescu” din comuna Baimaclia, raionul Cantemir, s-a desfășurat activitatea „Vom planta - vom exista”, scopul căreia a fost antrenarea elevilor, cadrelor didactice și a membrilor comunității în activități de ecologizare a parcului central din localitate. În urma activității au fost plantați 190 de arbori-puieti (salcâmi - 100, sălcii - 50, tei - 40), donați de Ocolul Silvic Baimaclia.

Procesul a fost supravegheat de reprezentanții Inspectoratului pentru Protecția Mediului Cantemir.

În anul 1949, la începutul lunii septembrie, în ziarul republican „Moldova Socialistă” apărea un articol cu titlul „Baimaclia își schimbă înfățișarea”, din care am spicuit următoarele: „...Într-o frumoasă clădire cu două etaje este amenajată școala medie, funcționează două biblioteci, clubul cu două instalații de film staționare, (...) este inițiat un bun parc, amenajat pe teritoriul fostei colonii germane (1912-1940).”

La data de 28 februarie 1950, organele de partid și de stat sovietice de atunci au luat decizia de a inițiat o serie de activități de ecologizare a republicii cu genericul „Lunarul grădinii”, care avea să se desfășoare în perioada 15 martie - 15 aprilie.

În scopul implementării acestei hotărâri, populația centrului raional Baimaclia a purces la înființarea unui parc nou. Argumente elocvente în acest context ne prezintă ziarul raional din Baimaclia „Renașterea” (nr. 37, 38, 1950): „La 2 aprilie, înarmați cu lopeți, lucrătorii și slujbașii întreprinderilor și instituțiilor din Baimaclia au început lucrul pentru orânduirea parcului. În prima zi de lucru, sub conducerea șefului secției raionale de planificare teritorială, a fost petrecută inițierea parcului și s-au săpat peste 600 de gropi pentru sădirea pomilor.. La lucrări au participat colective ale combinatului raional de alimentație, stației malarice, secției raionale a Băncii de Stat ș.a.”

La 7 aprilie al aceuiași an elevii și tinerii din sat au adus peste 800 puieti, luându-și angajamentul de a reglementa parcul cu puterile proprii, pentru finisarea lucrărilor până la 1 mai - Ziua Muncii. În cinci ore de lucru ei au nivelat două alee de 500 m din suprafața de circa 1,8 ha.

... Au trecut de atunci 73 de ani. De-a lungul timpului sute de copaci s-au uscat, parcul ajungând într-o stare deplorabilă... și iată recent, la inițiativa unor entuziaști, precum învățătoarea Elena Donea și profesora de geografie Angela Stoianov, de comun acord cu administrația IP Gimnaziul „Mihai Eminescu” și Primăria comunei Baimaclia, au implementat proiectul de parteneriat educațional „Sănătatea naturii - sănătatea mea”. Scopul a fost să implice elevii, cadrele didactice și părinții în activități de educație ecologică, prin care se formează responsabilitatea acestora față de ocrotirea mediului și trezirea spiritului eco-civic. Proiectul a cuprins o serie de activități, precum: „Nicio

baterie la gunoi”, „Învăț de la păsări”, „Micii grădinari”, „Vom planta - vom exista”, „Orice lucru uzat poate fi reciclat”, „Ziua Planetei Pământ”.

Un eveniment de o deosebită rezonanță din cadrul multiplelor activități a fost renovarea parcului din centrul satului, despre care odinioară martorii oculari menționau faptul că „era un parc de tip orășenesc, cu alee, trotuare, cu alocațiuni de petrecere a timpului liber, ca ulterior, în ultimele decenii, valoarea lui autentică, încetul cu încetul, să dispară”.

În acest context, toți factorii educaționali, încadrați în realizarea acestui proiect - copii cu vârsta de 8-15 ani, părinții acestora, personalul didactic al gimnaziului, personalul auxiliar al Primăriei, al Casei de Cultură și Bibliotecii publice - au savurat rezultatul scontat.

„Prin intermediul acestui proiect, avea să menționeze autoarea lui, dna Elena Donea, elevii au dobândit abilități de lucru în echipă, au acumulat experiență de investigare a naturii, au învățat ce înseamnă să gândești ecologic, formându-și o atitudine responsabilă față de mediul ambiant”.

Alexandru SÎRBU,
profesor de istorie,
grad didactic superior,
IP Gimnaziul
„Mihai Eminescu”,
com. Baimaclia,
raionul Cantemir

USAID: PROGRAMUL DE ACCELERARE A AFACERILOR DIN INDUSTRIA CREATIVĂ, ÎN DESFĂȘURARE

Primul program de accelerare a afacerilor pe domeniul industriilor creative din Republica Moldova este desfășurat de Centrul „Artcor”, fiind în parte finanțat de USAID Moldova și Guvernul Suediei, prin Proiectul „Tehnologiile Viitorului”.

În cadrul Centrului Industriilor Creative „Artcor”, protagoniștii Programului primesc instruire și servicii de mentorat din partea antreprenorilor de succes, susținere în dezvoltarea proiectului și posibilitatea de a-și prezenta ideea, pentru a obține un sprijin financiar în valoare de 5 000 de dolari SUA.

Cor. UPP

Este de menționat că beneficiarii ai programului sunt persoanele care fie dețin un studio / o agenție de creație în educație, artă, muzică, film sau media, fie creatori cu branduri / produse în faza de creștere (cărți, muzică, fotografie, design, artiști digitali etc.), companii de creație și antreprenori cu potențial în sfere ce țin de jocuri, animație, galerii de artă, expoziții etc.

De remarcat că durata programului este de 6 luni, iar câștigătorul va fi desemnat în luna iunie curent. Suportul financiar este oferit de Western NIS Enterprise Fund (WNISEF) - un fond regional de 150 de milioane de dolari americani (pionier în Ucraina și R. Moldova), cu o experiență de peste 28 ani de investiții în întreprinderi mici și mijlocii.

UNICEF: În R. Moldova va fi relansată activitatea Consiliului pentru Protecția Drepturilor Copilului

Până la finele lunii mai a.c. va fi relansată activitatea Consiliului pentru Protecția Drepturilor Copilului. Astfel, pe platforma Consiliului vor fi discutate ultimele evoluții din domeniul protecției drepturilor copiilor, referindu-se, în mod prioritar, la garantarea pachetului social minim tuturor copiilor aflați în dificultate și la măsurile de eradicare a sărăciei în rândul minorilor.

În acest context, Maha Damaj, reprezentanta rezidentă UNICEF în Republica Moldova, a evidențiat acțiunile prioritare în cadrul Programului UNICEFF în Republica Moldova pentru următorii cinci ani, care prevăd asigurarea incluziunii educaționale a copiilor cu dizabilități și a celor refugiați, reformarea justiției juvenile și îmbunătățirea condițiilor igienico-sanitare în instituțiile de învățământ.

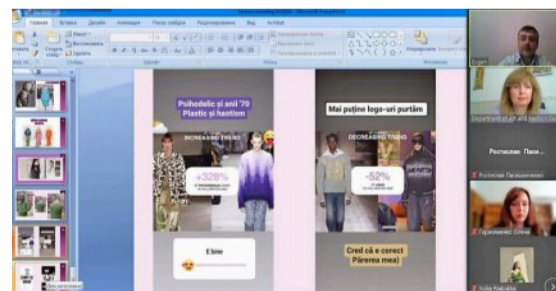

UPSC: Activități de colaborare cu Universitatea Națională de Tehnologie și Design din Kiev

În baza unui program de colaborare, Eugen Reabenchii, cadru didactic al Facultății de Arte Plastice și Design, a ținut o lecție publică pentru studenții Universității Naționale de Tehnologie și Design din Kiev, programul Design vestimentar.

Eugen Reabenchii, un designer profesionist și asistent universitar, deținător al propriului brand, a demonstrat performanță pedagogică din primii ani de activitate în calitate de cadru didactic universitar, remarcându-se ca profesor dedicat studenților, aflat într-un continuu proces de cercetare și îmbunătățire a cursului de design vestimentar și design textil.

Eugen Reabenchii, în cadrul orei publice „Analiza și prognozarea tendințelor actuale. Cum tendințele sociale fashion influențează moda”, a prezentat actualele tendințe în modă și metodele de creare a unui trendbook ca factor important în dezvoltarea colecțiilor de vestimentație, atenționând studenții că „trebuie să aibă contact în permanență cu tot ceea ce înseamnă designul vestimentar la nivel internațional”.

Lecția a relevat cele mai actuale tendințe ale trendurilor fashion, utilizarea tehnicilor și metodelor de prognoză fashion, structura anatomiei trendurilor modei, profesii noi derivate din designul vestimentar. La finele activității, printr-o discuție interactivă, întrebări și răspunsuri, au fost semnificate tendințele FAGS - tendințele care apar și dispar foarte repede, precum noțiunile, valorile artistice / tehnologice / sociale / necesitatea acestor tendințe pentru societatea modernă.

Lecțiile publice susținute de Eugen Reabenchii pentru studenții de la Universitatea Națională de Tehnologie și Design din Kiev vor continua în baza programului stabilit.

Literatura universală în școală

„Maestrul și Margareta” de M. Bulgakov:
destinul creatorului și al creației

Disciplinarea Literatură universală, făcând parte din Aria curriculară Limbă și comunicare, contribuie la realizarea idealului educațional, care presupune formarea unei personalități multilaterale dezvoltate, cu spirit de inițiativă și cu un orizont larg de cunoștințe, la stimularea gândirii critice și la deschiderea pentru dialogul intercultural, în contextul valorilor naționale și universale. Relevanța familiarizării cu fenomenele culturii și literaturii universale constă, de asemenea, în posibilitatea formării unui cetățean inteligent, capabil să valorifice experiența umană reflectată în textele literare studiate, să asimileze creativ și constructiv realizările estetice și literare ale umanității, să comunice eficient în condițiile lumii aflate în procesul unui schimb permanent de valori culturale și de idei.

În clasa a XII-, se propune studierea literaturii universale din perspectiva tematică: *Copilărie, adolescență, tinerețe; Aventură și călătorie; Arta iubirii; Război și pace; Condiția umană; Provoacă lumea noi.*

Organizarea materiei pe module tematice încurajează abordările de tip sintetic și comparativ ale textelor literare studiate, observarea și examinarea transformărilor calitative ale temelor și motivelor literare, în funcție de specificul epocii/curentelor literare și al spațiilor culturale/geografice.

În contextul studiului comparativ se cristalizează câteva **unități de competență** ce urmează a fi dezvoltate la lecțiile de literatură universală:

1. Compararea trăsăturilor esențiale ale unor opere literare de referință din spații culturale și perioade istorice diferite;
2. Interpretarea textelor din perspectivă tematică inter/transdisciplinară;
3. Evaluarea identității culturale proprii în baza valorilor generale umane și universale ale textelor.

Anume perspectiva studiului comparativ al textelor din literatura universală prezintă interes deosebit și oferă posibilități multiple de aplicare a diverselor metode și tehnici de cercetare, inclusiv prim aplicarea TIC. La acest capitol propunem studierea celebrului roman al lui M. Bulgakov „Maestrul și Margareta”, una din capodoperele literaturii ruse și universale. Lucrarea menționată poate fi studiată în cadrul uneia din unitățile de învățare *Arta iubirii* sau *Condiția umană*, prin abordarea transdisciplinară. Este exemplul clasic de operă ce trebuie abordată din perspectivă literară, istorică, filozofică, politică, economică, socială. Studiul comparat al acestei lucrări este pregătit de

o serie de lecții în care elevii au făcut cunoștință cu personalitatea autorului, contextul sociocultural, geopolitic și economic al apariției romanului. Cunosc conținutul și tipologia personajelor. Au analizat semnificația filozofică a temelor și motivelor literare, au cercetat onomastica personajelor și semnificația lor istorică, au cercetat cronotopul și au interpretat semnificația acestuia.

Punctul final al studiului romanului, în contextul unității de conținut *Condiția umană*, îl reprezintă descoperirea răspunsului la întrebarea care e condiția creatorului în lume?

Lecția propriu-zisă poate demara cu jocul didactic „Salvează personajul”, care constă în identificarea personajelor din roman după descriere, accesând linkul pe platforma <https://educatieinteractiva.md/alegere-multipla/12786>. Datorită jocului, vor fi actualizate portretele personajelor, precum și evaluată calitatea lecturii, cu atât mai mult că feedbackul este imediat, profesorul având posibilitatea de a vizualiza rezultatele pe pagina sa. Utilizarea jocurilor și a elementelor de joc încurajează participarea și motivația elevilor în procesul de învățare.

La etapa *Realizarea sensului*, se va propune completarea **Hărții conceptuale** a lexemelor *maestru* și *scriitor*, după care vor fi identificate asemănările de sens și deosebirile. Compararea va fi realizată prin intermediul **diagramei Wenn**, astfel observându-se lesne elementele comune: *autor/creator*. De asemenea, se va menționa faptul că lexemul *maestru* conferă un grad de superioritate purtătorului acestui apelativ.

Aplicând tehnica **PRES**, elevii vor ajunge să emită judecăți de valoare despre rolul scriitorului în lume:

Lucia BUZUT,
profesoară de limba și literatură română și literatură universală, grad didactic superior, Liceul Teoretic „B.P.Hasdeu”, mun. Bălți

P – exprimă atitudinea protagonistului față de scriitorii timpului său și insistența de a se numi *Maestru*;

R – formulează un raționament referitor la importanța/rolul scriitorului în lume, în viziunea Maestrului;

E – exemplifică, cu secvențe din text, pentru a clarifica raționamentul;

S – realizează un sumar al rolului scriitorului în lume, în viziunea Maestrului.

Întrucât ne-am propus să cercetăm subiectul, din perspectiva analizei comparate, prin *conversația euristică*, elevii sunt conduși să identifice texte din literatura română ce abordează tema **creatorului și creației** (*Meșterul Manole* de L. Blaga, *Moartea unui artist* de H. Lovinescu, *Sania* de I. Druță etc.). În baza fragmentelor din textele menționate elevii vor identifica trăsăturile definitorii ale artistului, viziunea despre creație și creator. Se va menționa că fiecare dintre personaje activează în domenii diferite (arhitect/ sculptor/ lemnar/ scriitor), însă toți sunt oameni de creație, fiecare dintre ei făurind propriile valori, propriul univers prin artă. Importanță este interpretarea viziunii comune a personajelor despre iubire și jertfa în numele creației. Spre studiu comparativ se propun două fragmente ce aduc în prim-plan imaginea iubirii:

„Dragostea ne sări în față așa cum sare ca din pământ un asasin într-o ulicioară, și ne lovi pe amândoi!

Așa lovește fulgerul, așa lovește cuțitul finlandez. (...)

Da, dragostea ne-a lovit momentan.” (M. Bulgakov, *Maestrul și Margareta*)

„Leoaică tânără, iubirea mi-a sărit în față. Mă pândise-n încordare mai demult. Colții albi mi i-a înfipt în față, m-a mușcat leoaica azi de față.” (N. Stănescu, *Leoaică tânără, iubirea*)

Se vor propune spre analiză:

- imaginile artistice (predominant cele vizuale ce creionează o scenă de vânătoare);
- perspectiva cromatică (fulgerul/ cuțitul/ colții albi);
- imaginile poetice (metafore/ comparații/ metonimii/ personificări);
- semantica verbelor (a sărit/ lovește/ pândise/ a înfipt/ a mușcat).

Sugestii de analiză:

- Comparația reflectă caracterul agresiv al iubirii;
- Dragostea e violentă, rapidă, strălucitoare („așa lovește fulgerul”);
- Verbele utilizate accentuează ideea de violență și brutalitate;
- Metafora *leoaică tânără* oferă definiția/portretul a *iubirii*, evocând trăsăturile felinei: frumusețe, eleganță, agilitate;
- Personificarea „mă pândise”(...) mai demult” reflectă ideea de iminență a iubirii în viața omului;
- Iubirea e sălbatică și necruțătoare („m-a mușcat”);
- Se accentuează ideea instinctualității;
- Verbele subliniază caracterul agresiv al iubirii.

Prin urmare, se va observa percepția asemănătoare a celor doi autori, Stănescu și Bulgakov, a sentimentului de iubire: sentiment violent, brutal, dar totodată ucigător de frumos. Ambii artiști au intuit trăsătura dominantă a iubirii: de a „văna”, de a supune, de a domina, de a provoca suferință, dar totodată de a fascina.

Pentru facilitarea realizării sarcinilor vom apela la **vizionarea unui fragment** din filmul artistic „Maestrul și Margareta”, în regia lui Vladimir Bortko (fragmentul întâlnirii

Maestrului cu Margareta). În timpul vizionării elevii vor primi anumite instrucțiuni:

- Indică numele/porecla personajelor/ tipologia personajelor/ vârsta;
- Identifică statutul social/ ocupația;
- Urmărește jocul actorilor: utilizarea limbajului nonverbal (gesturi/ mimică/ postură/ mișcare/ contact vizual/ contact tactil);
- Utilizarea elementelor paraverbale (intonaj/ritm/ pauze/ ton/ accent/ intensitate).

Pentru interpretarea textelor din perspectiva tematică inter/transdisciplinară se propun sarcini de tipul:

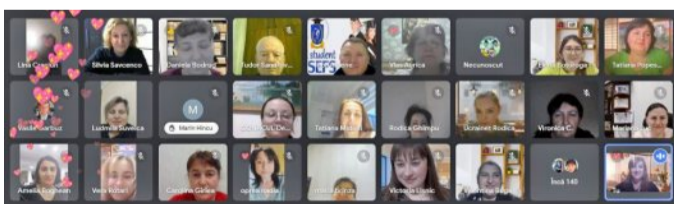
- Formulați instrucțiuni pentru decorator/ costumier /grimeur/ machior;
- Selectați coloana sonoră pentru fragmentul vizionat;
- Calculați bugetul pentru filmarea fragmentului;
- Desemnați doi actori români pentru rolurile Maestrului și Margaretei.

Pentru etapa *Reflecția* se va propune elaborarea unui eseu reflexiv în baza aserțiunii „Orice dragoste care duce la creație își dobândește legitimitatea” (L. Blaga), care va fi realizat prin tehnica **Maratonul scrierii**; se vor reflecta argumente din perspectiva a trei personaje: Maestrul, Ieșua și Woland.

Prin urmare, celebrul roman „Maestrul și Margareta” ne oferă multiple posibilități de interpretare, precum și o varietate bogată de tehnici și metode de lucru pe text, din perspectiva transdisciplinarității. În această lucrare se îmbină cu măiestrie motivele biblice cu cele laice, realitatea cu ficțiunea, trecutul cu prezentul, dumnezeiescul cu lumescul, relevând ideea dominantă: adevăratul Maestru merită *liniștea*.

În ultimii ani educația a trecut printr-un proces de schimbare și adaptare la noile tehnologii și metode de predare-învățare. Aceasta a dus la apariția unor perspective noi și inovatoare asupra educației. Tehnologiile educaționale pot fi utilizate cu succes și în cadrul lecțiilor de limba română și literatura universală, pentru a oferi elevilor o experiență de învățare interactivă și personalizată.

COACHING ȘI MENTORARE ÎN LEADERSHIP la CFCL

Un nou modul tematic despre coaching și mentorare în leadership, inițiat și desfășurat de Departamentul Educația adulților și Dezvoltare personală din cadrul Centrului Formare Continuă și Leadership al UPSC, a fost lansat la 19 aprilie 2023.

Programul destinat liderilor și managerilor școlari, care-și doresc îmbunătățirea abilităților de leadership, dar și care susțin, promo-

vează mediile de lucru sănătoase și pozitive, a fost lansat de formatorul Tatiana Verdeș, dr., conf. univ. Subiectul discuțiilor în primul atelier a vizat „Puterea întrebărilor în leadership”. Tematica a fost analizată minuțios, tridimensional, făcându-se referire la întrebarea simplă (definiție, tipuri, funcții), la liderul-coach (de la mentalitate la competență), dar și la întrebarea folosită drept instrument de bază a unui lider-coach. Participanții la atelier au exersat formularea corectă a întrebărilor, dar și a răspunsu-

rilor. De asemenea, au fost analizate cele cinci stiluri de leadership: autoritar sau dictatorial, democratic sau participativ, tranzițional, strategic și tranșacțional. În acest sens, Tatiana Verdeș a subliniat importanța comunicării și interacționării liderului cu membrii colectivului, adaptarea unui sau altui stil la anumite contexte și persoane, fapt ce duce la buna abilitate de a conduce și de a motiva oamenii. La fel, au fost puse în dezbatere competențele în coaching prezentate într-o diagramă a competențelor esențiale.

Atelierul a culminat cu reacții venite din partea participanților care și-au verbalizat aprecierea pentru oportunitatea de a esențializa necesitatea formării profesionale autentice.

Silvia ȚURCAN

Invitație la lectură

Val Butnaru: romanul „Patimile după Iov”

În Programul de lectură „Chișinăul citește”, inițiat de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” și ajuns la a XX-a ediție, an de an sunt incluse cărți de calitate și autori de valoare. În fiecare an Biblioteca „Hristo Botev” organizează întâlniri cu scriitorii, punând în discuție cărțile incluse în acest Program de lectură.

Voi relata în continuare despre întâlnirea scriitorului Val Butnaru cu elevii de la Colegiul Național de Comerț al ASEM și de la Liceele Teoretice „G. Meniuc”, „Al. Ioan Cuza”, „G. Călinescu” din Chișinău, desfășurată recent la Biblioteca „Hristo Botev”, la care s-a pus în discuție romanul „Patimile după Iov”, inclus în Programul de lectură „Chișinăul citește 2023”, categoria adulți, moderator fiind subsemnatul.

Lansând activitatea, am pus la dispoziția cititorilor noștri prezenți file din viața și creația scriitorului, dramaturgului, publicistului, analistului politic Val Butnaru. Este autor de texte și scenarii dramatice, montate la teatrele „Luceafărul”, „Eugene Ionesco” din Chișinău, Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți, precum și pe scenele teatrelor din București. După 30 de ani de dramaturgie își continuă activitatea în domeniul de creație și în anul 2010 debutează cu primul său roman, „Cartea nomazilor din B”, apoi editează alte câteva romane, devenind cunoscut și ca romancier valoros. Țin să menționez că creația literară și activitatea culturală a scriitorului Val Butnaru sunt apreciate cu numeroase distincții: Premiile Ministerului Culturii Pentru cea mai bună piesă (1989,

1993, 1999). Premiul „Ion Luca Caragiale” al Academiei Române (1993), Premiul Revistei „Convorbiri literare” (2004), Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova Pentru cel mai bun roman (2011), Ordinul Republicii (2009)

Cartea „Patimile după Iov”, editată în anul 2022, a fost prezentată succint în cadrul activității de către bibliotecara Lidia Cissa. Romanul este contemporan, realist, actual, este o sașă familială, ce ne dezvăluie destinul unei familii de țărani din satul Biserița din Sudul Basarabiei, din Câmpia Bugacului – familia Iovilor, pe fundalul unei perioade istorice de aproape un secol – din 28 iunie 1910 până în 2 martie 1992. Cartea reflectă mai multe etape din istoria Basarabiei, ce cuprind cele mai dramatice evenimente: anexarea acestui teritoriu la Imperiul rus (1812); revenirea în componența României, în urma Unirii Principatelor Române (1856-1859); Războiul de Independență și din nou anexarea la Imperiul rus (1877-1878); Unirea cu patria-mamă România (1918); instaurarea puterii sovietice (1940); al Doilea Război Mondial (1941-1945); anii de după război – deportările, foametea, Gulagul, traiul în Siberia; războiul de pe Nistru (1992). Autorul creionează destinul acestei familii ce trece prin

toate aceste evenimente, prin chinuri, necazuri, suportă deportările, foametea, dezrădăcinarea etnică, mancurtizarea și alte năpaste.

În romanul „Patimile după Iov”, Val Butnaru face trimitere și la o fatetă biblică, cu referire la personajul biblic Iov care, fiind binecuvântat de Dumnezeu, are la început o familie bună, unită, iubitoare, se bucură de stima și respectul celor din jur, inclusiv a celor săraci pe care îi ajută cu dărnicie, dar din senin asupra familiei se năpustesc un șir de necazuri, ca un blestem, și familia pierde tot, dar nu și credința în Dumnezeu. Tot așa și familia Iovilor – pierde totul treptat, trecând prin multe nenorociri și suferințe.

Romanul, pe lângă faptul că ne oferă o poveste dramatică, ne trimite și la evenimentele istorice, ne încarcă cu emoții puternice. Citind cartea, trăim împreună cu eroii sentimente de dragoste și ură, trădare și răzbunare, durere și suferințe și, desigur, rămânem solidari cu acești oameni care luptau pentru dreptate, demnitate, rezistând la numeroase chinuri. În sinea noastră se creează și o mare revoltă contra celor care au adus unor oameni nevinovați atâtea suferințe și patimi.

Pe final au fost adresate autorului numeroase întrebări. Scriitorul Val Butnaru preferă să nu vorbească foarte mult despre sine, dar a relatat unele detalii impresionante, povestind despre drumul parcurs de la jurnalism la romancier, menționând că biografia sa literară e împărțită în două: prima parte a vieții – se manifestă ca dramaturg, accentuând faptul că teatrul a jucat un rol important în cariera sa, iar apoi a desfășurat o bogată activitate literară ca prozator. În continuare s-a realizat un sincer și interesant dialog între scriitor și cei prezenți în sală. Scriitorul a răspuns la un șir de întrebări: Când și ce anume l-a determinat să scrie acest roman? De unde s-a inspirat? Ce înseamnă cartea și literatura în viața sa? ș.a. Răspunzând la întrebări, scriitorul Val Butnaru a îndemnat elevii să citească literatură care îi va forma ca personalitate, literatură clasică universală și autohtonă, opere valoroase, întrucât lectura este comunicarea între oameni, ea ne face mai puternici și mai încrezători.

Romanul „Patimile după Iov” nu este o lectură facilă, dar merită citit, deoarece trebuie să ne cunoaștem trecutul ca să ne putem construi viitorul. Cu acest îndemn am încheiat întâlnirea noastră, desfășurată într-o atmosferă plăcută, prietenoasă, dialogând constructiv și interesant cu romancierul Val Butnaru.

Angela OLĂRESCU,
director,
Biblioteca „Hristo Botev”

Muzee dedicate copiilor, în vogă la Istanbul

De „Ziua suveranității naționale și a copiilor din Turcia”, sărbătorită pe 23 aprilie, mai multe muzee de la Istanbul au organizat expoziții prin care aceștia se vor putea familiariza cu activități axate pe domeniul ce țin de cultură, artă, tehnologie și istorie.

Astfel, la Muzeul Rahmi M. Koç pot fi descoperite automobile, primele modele de tramvaie folosite în Turcia, mașini de epocă, bărci, avioane vechi, vapoare cu aburi, biciclete și alte produse tehnice legate de istoria transporturilor, industriei și comunicațiilor, pe secțiuni dedicate invențiilor și instrumentelor științifice. Iar la Muzeul Jucăriilor de la Istanbul colecția de exponate a fost adunată de-a lungul a două decenii de poetul Sunay Akın. Aici jucăriile provin din magazinele de

antichități sau din licitații organizate în peste 40 de țări și datează începând din anul 1700.

De asemenea, Muzeul pentru copii Miniaturk reunește o parte din moștenirea arhitecturală de pe timpul civilizațiilor care au înflorit în Anatolia. Acesta a fost deschis în 2003, expoziția prezentând un parc unic de exponate cu peste 100 de lucrări artistice și arhitecturale în miniatură, printre care complexe rezidențiale, moschei, biserici, sinagogi, palate și clădiri antice.

Este de menționat că Muzeul Iluziilor, amplasat la Istanbul, invită copiii în lumea magnifică a iluziilor la Narmanli Han și la Emaar Square Mall. Instituția culturală demonstrează iluzii optice, holograme, tuneluri de iluzie și camere care îi prezintă pe vizitatori în diferite ipostaze, create de Camera infinită, Tunelul Vortex și Camera cu perspectiva inversată.

B. Iu.

În premieră, aur pentru Republica Moldova la Cupa Mondială la Tir cu Arcul

a reușit să iasă învingător în toate duelurile.

Victoriile obținute de către sportivul din R. Moldova s-au datorat muncii prodigioase a Antrenoarei Emerite, antrenoarea lotului Național de Tir cu Arcul, Irina Cecanova.

Participarea la competiție a fost posibilă datorită sprijinului financiar al Ministerului Educației și Cercetării, iar sportivul și antrenoarea vor beneficia de premii bănești oferite de către minister.

Ministerul Educației și Cercetării adresează felicitări sportivului, antrenoarei și Federației de profil, urându-le mult succes și noi victorii!

În aceeași ordine de idei, redacția „Univers Pedagogic Pro” aduce mulțumiri doamnei Valentina Olaru, directorul Liceului Teoretic „Lucian Blaga” din Chișinău, pentru faptul că a crescut și a educat un campion mondial pentru Republica Moldova.

ATENȚIE: CONCURS!

Ministerul Educației și Cercetării anunță concurs pentru ocuparea funcțiilor publice vacante:

- **Consultant principal, Direcția politici în domeniile cercetării și inovării;**
- **Consultant principal, Secția financiar-administrativă;**
- **Consultant superior, Secția financiar-administrativă;**
- **Consultant, Secția juridică (2 unități);**
- **Specialist principal, Secția resurse umane.**

Informația despre funcțiile publice vacante și condițiile de participare la concurs poate fi accesată la adresa: www.cariere.gov.md
Telefoane de contact: 022 233 320; 022 232 762.

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et 4
E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com
Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Comanda nr. 9380.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ▶ Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL ▶ Nicolae Jantic
REPORTERI ▶ Iulian Bogatu, Silvia Țurcan
CORECTOR MACHETATOR ▶ Elvira Țăganaș-Pântea, Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate.
Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741
„Moldpresa Grup” SRL
Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>